

Vihma jätkudes jäävad

põllumehele augustis hätta ja viljasaak tuleb kehv. Lk 3

May ja Ursula Aavasalu

viivad vaataja peeglitagusesse maailma. Lk 4

Lääne Elu

EESTI VANIM JÄRJEPIDEVALT ILMUNUD SÕLTUMATU AJALEHT

NELJAPÄEV, 17. JUULI 2025 | NR 80 (5219) | 2 €

Värsked uudised www.le.ee

Raivo Tafenau

täidab kuuendat suve linnusehoovi džässmuusikaga. Lk 5

KOHALIKUD VALIMISED

EKRE Haapsalu meeri kandidaat plaanib hariduslinnakut

EKRE linnapeakandidaadi Martin Judanovi sõnul tuleks Haapsallu rajada hariduslinnak, mis tooks kõrghariduse elanikele lähemale ja aitaks pikas perspektiivis linna arengule kaasa.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

EKRE liige Martin Judanov on praeguse Haapsalu linnavolikogu liige. Eelmistel kohalikel valimistel kogus ta 115 häält.

„Ta on volikogus aktiivne olnud. Noor mees, kes on rääkinud asjalikku juttu,” põhjendas Judanovi kasuks langenud valikut EKRE Haapsalu linna osakonna esimees Toomas Vallimäe.

Varem on kahel korral olnud EKRE Haapsalu linnapeakandidaat Vallimäe ise. „Seekord kandideerin mina volikogu esimehe kohale,” lisas Vallimäe.

EKRE nimekirjas on Vallimäe sõnul kokku ilmselt umbes 15 inimest. Praegu on parteil Haapsalu volikogus kolm kohta. „Neli kohta oleks hea tulemus,” hindas Vallimäe ees ootavaid valimisi.

Hariduslinnaku idee

Judanov ütles, et Haapsalu vajab pikaajalist plaani. „Mis näeb ette seda, et me ei tegele ainult tänavaaukude ja ühe probleemi teise järel lahendamisega, vaid pikaajalise juhtimisega, mis annab tulemust, et meie kogukond kasvab, mitte ei vähene pidevalt,” lausus ta.

„Väga tähtis punkt on hariduse küsimus, et Haapsalu elanik saaks oma hariduse omandada Haapsalus. Tahame panna fookusesse hariduslinnaku rajamise. See tuleks meie hinnangul rajada selliselt, et erinevad ülikoolid saaksid oma harud siia tuua ja teatud erialasid pakkuda,” rääkis Judanov.

„Noored liiguvad Haapsalust edasi kutseõppesse või kõrgharidusse Tallinnasse või Tartusse. Meie eesmärk oleks võimalikult palju neid noori Haapsallu jätta, sest nemad on meie tulevik,” ütles

Martin Judanov loodab, et hariduslinnak jätab Haapsallu alles rohkem noori.

MALLE-LIISA RAIGLA

Mitu linnapeakandidaati veel teadmata

Praegu on Haapsalu linnapeaks pürgijaid teada kolm: Urmas Sukles valimisliidust HaRi, Isamaa kandidaat Olavi Seisonen ja nüüd Martin Judanov EKREst. Valimisliidu Terve Haapsalu esindaja Roger Tiba ütles, et nende valimisliidu esinumber avalikustatakse augusti alguses. „Meil on liikmetega juuli lõpus suur koosolek ja siis paneme esinumbri paika,” lausus ta.

Tibar lisas, et Terve Haapsalu nimekirjas läheb kokku valimistele kindlasti 15 inimest, aga eesmärk on kasvatada see arv 20ni.

Keskerakonna Läänemaa piirkonna juht Julia Prokoptšuk ütles, et erakond avalikustab oma Haapsalu esinumbri samuti augusti alguses. Ta lisas, et partei plaanib Haapsalus välja tuua paarikümnest inimesest koosneva nimekirja. Sotsiaaldemokraatide Läänemaa piirkonna juht Neeme Suur ütles juuni alguses Lääne Elule, et sotsid Haapsalus oma nimekirja välja ei pane.

Parempoolsete Saaremaa, Hiiumaa ja Läänemaa piirkonnahaldur Mari-ka von Kühn ei avaldanud, kui pika nimekirjaga Haapsalus valimistele minnakse ega sedagi, kellest saab esinumber. Parempoolsete linnapeakandidaadi nimi peaks tema sõnul avalikuks saama kuu jooksul.

„Me veel seda ei ütle. Väga põnev on. Las kõik ootavad ja mõtlevad, kes see võiks olla,” märkis von Kühn.

Juhan Hepner

Judanov. „Kui inimestel on kõrghariduse võimalus siin olemas, siis nad ka rakendavad seda rohkem siin samas linnas. Tuleb töökohati ja tuleb linnale areng – aga see ei ole nelja aasta, vaid tegelikult kümne või enama aasta küsimus.”

Judanov tunnistas, et Haapsalu suure laenukoormuse juures ei oleks linnal hariduslinnaku ehitust võimalik ise rahastada. „Seda saaks teoks teha, kui tuleb riigilt mõni meede või koostöövõimalus näiteks Euroopa Liidu mõne organisatsiooniga, mis regionaal-majanduse toetamisega tegeleb,” selgitas ta. „Selle koha pealt tuleb silmad lahti hoida ja tegutseda.”

Judanovi sõnul võiks hariduslinnak kerkida alale, kus praegu asub Kuuse tänava vana koolihoone. Linnaku rajamiseks tuleks tühjana seisev ehitus lammutada. „Meie soov on, et see ala saaks linna tugipunktiks, kus meie inimesed saavad omale hariduse ja hea olemise.”

Linnakus võiksid leida kodu ka huviharidusasutused ja selle

juurde peaks kuuluma pargiala. „Kindlasti telliksimise arhitektide hinnangu, kuidas seda teha,” ütles Judanov. „Meie huvi oleks kombineerida kokku huvi- ja kõrgharidus ning büroolinnak. Selline kooslus võiks täiendada üksteist.”

Kokkuhoiukohtade leidmine

Teise tähtsa punktina pakkus Judanov linnajuhtimises kokkuhoiukohtade otsimist. Näiteks võiks tema hinnangul panna talvises teehoidluses suuremat rõhku linnale kuuluvale ettevõttele nagu Haapsalu Linnahoidlus, et eratevõtjale hanke kaudu minev raha jääks linna alles. „Arvan, et seda teenust oleme võimelised linnana ka ise korraldama. Võib-olla mitte igas piirkonnas ja kogu alal, aga saaksime seda teha väiksema kuluga,” rääkis Judanov.

Nii Vallimäe kui ka Judanov ütlesid, et EKRE ei välista Haapsalu volikogus koostööd ühegi poliitilise jõuga. „Haapsalu on nii väike linn, et siin peab koostööd tegema,” märkis Vallimäe.

Energiakulukad kortermajad saavad toetust

Septembris avab ettevõtluse ja innovatsiooni sihtasutus (EIS) korterelamute rekonstrueerimise taotlusvooru, kus maakondlikke rahajagamisi enam pole.

„Voorus pole seekord maakondlikke erisusi. Väikesed, keskmise suurusega ja suured majad saavad esitada taotlusi üle Eesti ning reastatakse energiatarbe, mitte asukoha alusel,” ütles EISI korterelamute toetuse juht Taniel Vain Lääne Elule.

Piirkondlikke erisusi on vaid toetumäärades, mis jäävad 30 ja 50 protsendi vahele. Haapsalus ja Uuemõisas kortermaja renoveerides võib saada toetust kuni 40

Linnamäe kortermaja remont.

JUHAN HEPNER

protsenti, mujal Läänemaal pool remondile kuluvast summast.

Kokku jagab sihtasutus 15. septembril avatavast voorust üle Eesti laiali 80 miljonit eurot. Sel korral on voor suunatud elamutele, kus on energiakulu suurem. Seejuures jagunevad kortermajad kolme suuruse kategooriasse: väiksed 3–17 korteriga, keskmised 18–59 korteriga ja suured, enam kui 60 korteriga majad.

Taotlusega kiirustama ei pea, selle esitamiseks on aega 30 päeva. Vain ütles, et kõik taotlused vaadatakse läbi ning et esimesel ja viimasel päeval esitatud taotlused on samaväärsed.

Rahastamise pingereas saavad kõigi eelarvete puhul ettepoole nende ühistute taotlused, mille majal on suurem energiakasutus hoone kätava pinna ruutmeetri kohta. Energiakasutuse andmed võetakse hoone energiamärgiselt.

Vooru eelarve jaguneb kolme sihtrühma vahel: korterelamute suuruste põhine, muinsuskaitseliste korterelamute ja naabruskonnapõhise rekonstrueerimise eelarve. Rahastusotsuseid esitatud toetuse taotlustele on oodata alates 2026. aasta jaanuarist. Seejärel saavad rahastuse palvinud ühistud korraldada ehitushanke. Esimesed tänavu toetust saa-

vad kortermajad peaksid korda tehtama järgmise aasta lõpuks.

„Järgmise 25 aasta jooksul tuleb rekonstrueerida Eestis ligi 14 000 kortermaja. See ei ole ainult arvu de küsimus – see tähendab inimestele väiksemaid küttearveid ja paremat sisekliimat. On selge, et riigi tugi on siin vältimatu,” ütles taristuminister Kuldar Leis pres-siteate vahendusel.

Eelmises taotlusvoorus suunati korterelamute korrastamiseks Läänemaale viis miljonit eurot, millega tehti korda 11 kortermaja: kuus Haapsalus ja viis Lääne-Nigula vallas.

MALLE-LIISA RAIGLA

● JUHTKIRI

Valimised, ideede taimelava

Urmas Suklese ja mitmendat ringi linna juhtiva valimisliidu HaRi keskne sõnum sügisestel omavalitsuse valimistel näib olevat see, et Haapsalu on hästi valitsetud ja seniste valitsejatega ollakse rahul. Võimule pürgivate Isamaa ja EKRE sõnumid on pigem sedasorti, et praeguse linnavalitsemisega ei saa rahul olla, Haapsalu elu on kui seisev vesi, mida-gi ei arene ja muutusi on vaja.

Muutusena pakub Isamaa linnapeakandidaat Olavi Seisonen tööstusettevõtete meelitamist Haapsallu, et teenusmajanduse poole kaldu linna tulubaas muutuks ning linna elu oleks aktiivne ka väljaspool suvehooaega. EKRE kandidaadi Martin Judanovi ideed on taas hariduslinnak ja eelarveraha kokkuhoid Haapsalu Linnahooldu-sele ülesannete lisamisega.

Mõne idee üle võib vaielda, mõne üle nina kirtsutada, aga mõni mõte on kindlasti väärt kaalumist. Kokkuvõttes on linnapeaks pürgijail vähemalt valmimas programm, kuidas Haapsalu elu edendada. Vanaviisi jätkamine pole mingi programm, sest isegi kõigi kümne küünega vanadest headest aegadest kinni hoidjad ja nende taga igatsejad peavad ometi tõdema, et paraku on kahe viimase kümnendiga Haapsalu elanikkond suuresti kahanenud ja ettevõtete arv kokku kuivanud.

Suklesel ja HaRil tuleks mõista, et tegelikult ootavad elanikud neiltki linna edendamist värs-kete ideede najal, mitte vanaviisi jätkamist selles stiilis, et parandame aeg-ajalt mõne tänava, suvel kuulame Uriah Heepi ja talvel ootame suve saabumist. Valimised on aeg, kus elumuutvate idee-dega välja tulla. Tuldagu.

● TEISED LEHED

Naised olgu võrdselt meestega riigikaitseks kaasatud

POSTIMEES. Naiste väljajäämine tegevteenistusest demonstreerib vananenud mõtlemist ja oleks aeg seda muuta, kirjutab endine riigikohtu esimees Rait Maruste Postimehes.

Vabaduse ja demokraatiaga käib kaasas võrdõiguslikkus ja võrdne kohtlemine ning võrdne osalus avalikus elus ja kohustustes. Eesti on selles osas üldiselt edenenud ja Euroopa kesk-miste hulgas. Paraku on üks valdkond, kus Eesti meeste ja naiste osalus avalikus elus on selges vastuolus kehtiva põhi-seadusega. See on kohustus osaleda riigikaitstes. Tänane tege-lik riigikaitse on sooliselt ebavõrdne, endisaegne, ning selli-sena ei ole kooskõlas meie põhikorras sätestatuga. Eriti tõu-seb selle teema akuutsus esile riikliku julgeoleku olukorra ja vajaduste kontekstis. Loogiline jätk oleks riigikaitseteenistuse laiendamine võrdselt mõlemale sugupoolele. Seda on mõist-nud mitu riiki, seejuures soolises võrdõiguslikkuses Eestist eespool olevad Taani, Norra, Iisrael, osati Rootsi ja Holland.

On enesestmõistetav, et normid ja nõuded peavad arvesta-ma soost tulenevat füüsiliste võimete ja vajaduste erinevust. Võimalik, et naistegvväelaste tarvis on vaja eraldi määrustik-ku, väljaõppe ja praeguse infrastruktuuri ümberkorraldamist, isegi ehk lühemat ja paindlikumat teenistusaega jmt. Samas oleks kasu ühiskonna riigikaitsele valmisoleku, siduse ja seeläbi heidutuse kasvus hindamatu.

Nüüdisaegses militaarsüsteemis ja -praktikas on hulganis-ti tegevusi, milles isiku sugu ei oma mingit olulist tähendust. Olgu näitena toodud droonijuhtimine, logistika, planeerimine, toitlustus, varustus, meditsiiniteenistus jmt. Nende ametikoh-tade täitmine naistega vabastaks suure hulga meessoost tee-nistujaid neile sobivamateks tegevusteks ja funktsioonideks.

Lisaks vahetule militaarväljaõppele ja -kogemusele annaks naiste kohustuslik tegevteenistus ühiskonnale avarama ja ühtsema kaitsetahte ning valmisoleku, kirjutas Rait Maruste.

● LAUSELAEN

„Juba pikemat aega pole Haapsalul pea-arhitekti ja tulemus on linnapildis näha.”

Ettevõtja **Arne Veske**. Lääne Elu, 15. juuli

50 päeva armuaega

USA president Donald Trump oli põhimõtteliselt ainus demokraatliku lääne riigijuht, kes üritas Venemaa juhile Vladimir Putinile Ukraina täiemahulises sõjas mett moka peale määrada. Sinna juurde käis Trumpi suust korduvalt fraas, et Ukrainas toimuv on tema eelkäija Joe Bideni sõda.

See fraas kordus ka esmas-päeval kohtumisel Valge Maja ovaalkabinetis NATO peasekretäri Mark Rutte-ga. Siiski oli see kohtumine erinev varasematest, sest tõusis küsimus, kas „Bideni sõjast” saab nüüd Trum-pi sõda. Nimelt andis Trump Putinile 50 päeva aega, et jõuda ukrainlastega rahuni. Muidu tulevat enneolematud tariifid Venemaale. Sinna juurde tuleb lisada lekkinud Trumpi ja tema Ukrai-na ametivenna Volodõmõr Zelenskõi telefonikõne, milles Trump uuris väi-detavalt, kas Ukraina oleks suuteline pommitama Moskvat ja Peterburi.

Trumpil käib kõik väga suurte jõnksudega. Kuigi Euroopa suurriiki-de poliitikud lõpetasid Putinile helis-tamise õige pea pärast täiemahulise sõja algust Ukrainas 2022. aastal (Prantsusmaa president Emmanuel Macron helistas küll korra ka hiljuti), olid nad samas ettevaatlikud andma Ukrainale relvi, mis võinuksid taba-da sihtmärke sügaval Venemaa terri-tooriumil. Ja nüüd tuleb enne kordu-valt Putinile helistanud Trump jutuga Moskva ja Peterburi pommitamisest. Trumpi meelemuutuse valguses tuleb ikkagi meenutada hääletusi ÜROs, kus USA asus Venemaa poole-le. Milleks see kõik vajalik oli?

Kuid nagu hästi teame, võib Trump oma meelt muuta. Siis kuluvad hääle-tused ÜROs taas marjaks ära.

Praegu aga tuleb ära kasutada Trum-pi viha Putini vastu. Ukraina peab kasutama maksimaalselt võimalus-te akent, kus USA lubab NATO-l osta endalt relvi ja need Ukrainale anda. Ja võibolla annabki Trump Ukrainale relvi, millega on võimalik tabada sihtmärke Venemaa territooriumil. Öhus on küsimus, kas Trumpi 50 päeva ultimaatumiga Venemaale ja

ERKKI BAHOVSKI
kolumnist

lubadusega Ukrainale NATO kaudu relvi anda algab Vene-Ukraina sõjas mingisugune uus faas. Meenuta-gem ka Ukraina valitsuse reorgani-seerimist.

Samas viitab uudisteagentuur Reuters Kremlile lähedal seisvatele allikatele, kelle järgi on Putin otsus-tanud edasi võidelda ega karda lää-ne sanktsioone. Venemaa otsusta-vus võib olla praegu selline ja sõja-udu võib katta ka Reutersi allikaid, kuid õigus on samuti Euroopa Liidu kõrgel välispoliitika esindajal Kaja Kallasel, kelle sõnul hukub selle 50 päevaga palju ukrainlasi.

Haitkem korra pilk ajaluk-ku ja meenutagem meie Vabadussõda. Kui Tar-tus peetavad rahuläbi-rääkimised Nõukogude Venemaa-ga olid jõudnud otsustavasse faasi, algas punaarmee intensiivne kat-se Narva juurest läbi murda. Nar-va kaitselahingud olid Vabadussõ-ja ühed suurimad, kuid lõppkok-kuvõttes punaarmee läbi murda ei õnnestunud ja pooled kirjutasid Tartus alla rahulepingule.

Miiks peaks Venemaa praegu kui-dagi teistki käituma? Liiatigi – erine-valt Vabadussõjast ei peeta praegu kuskil rahukõnelusi. Seni on toimu-nud libakõnelused, millel puudub reaalne sisu.

● Vaatamata oma vastukäiva-tele avaldustele Vene-Ukraina sõja kohta ja muutuvalle suhtumisele ukrainlastesse on Trump olnud ühes asjas järje-kindel: soovis sõda lõpetada.

● KOMMENTAAR

Elektri hinnatõusu ülehindamine paisutas inflatsiooni

2022. aasta juulis kirjutasin esi-mest korda avalikult sellest, et tarbijahinnaindeksi elekt-rihinna statistikaga näib ole-vat midagi valesti. Nüüd, kui sellest on möödas pea kolm aastat, on hea vaa-data tagasi, kuidas elektrihinna üle-hindamine on statistikat mõjutanud.

Kasutasime arvutamiseks erine-vaid avalikke elektrihinna andmealli-kaid nagu Eurostatis avaldatavad and-med lõppkasutajatele müüdud elekt-rihinna kohta ja elektribörsi aegread. Lõpptarbijatele müüdud elektrihind peaks olema kõige täpsem andmeal-likas elektri tarbijahinna kohta. Hin-naandmete modelleerimine kinnitas kahtlust, et millalgi 2021. aasta lõpus ja 2022. aasta alguses tekkis elekt-ri tarbijahinna statistikas probleem.

Arvutused näitavad, et elektrihi-na ülehindamine on aastate jooksul

KASPAR OJA
Eesti Panga
ökonomist

tinginud harmoneeritud tarbijahin-naindeksi 3–4protsendise ülehinda-mise. Siinkohal tasub aga arvestada, et 3–4 protsenti on otsene mõju, mida saab vahetult mõõta.

Kuna tarbijahinnaindeksi tõusu võetakse arvesse lepingutes hindade indekseerimisel ja ka osa riigi kulu-tuste ning teiste hindade tõstmisel, siis on inflatsiooni statistika ülehinda-mise mõju tõenäoliselt veel suurem.

Samuti ei ole siinses hinnangus arvestatud, et elektri osakaalu tarbi-jakorvis võib olla üle hinnatud.

Inflatsiooni ülehindamine tasub andmetes ära parandada, sest tege-likkusest kiiremini tõusvad statisti-lised hinnangud moonutavad Ees-ti andmete võrreldavust ajas, aga ka võrreldavust teiste riikidega. Samuti aitaks statistika korrigeerimine osali-selt tagasi keerata hindade ja kulude

See kõik kõneleb ikkagi uue faasi poolt Vene-Ukraina sõjas. Ukrainlased on saanud ameeriklastelt ja euroop-lastelt värskest julgustust ning looda-vad midagi saavutada. Kuid ka Vene-maa loodab midagi saavutada. Voi-me eeldada kuskil mingit mastaap-set kokkupõrget. Küsimus on jällegi selles, kes enne väsis.

Suur küsimus – ja see on paratamatult kõigi huultel – on, mis juhtub siis, kui 50 päeva täis saab. Kas sellega läheb nii nagu Trumpi 24 tunni või 100 päevaga lubadusega sõjale Ukrai-nas joon alla tõmmata või pigem mit-te. Pigem mitte, sest vaatamata oma vastukäivatele avaldustele Vene-Ukrai-na sõja kohta ja muutuvalle suhtumi-sele ukrainlastesse on Trump olnud ühes asjas järjekindel. Nimelt soovis seda sõda lõpetada.

Suure tõenäosusega – suure kok-kupõrke võimalikkusest hoolimata – käib sõda Ukrainas 50 päeva pärast edasi. Ja siis peab Trump midagi otsus-tama. Tal on mitu varianti.

Esimene variant: Trump ütleb, et USAd enam ei huvita – ja ta lõpetab rahuvahenduse. See on siiski vähe-tõenäoline, arvestades, et Trump rää-gib praegu Moskva ja Peterburi pom-mitamisest.

Teine variant: Putinil õnnestub kuidagi Trumpi hanitada ja taastub endine olukord, kus ameeriklased on pigem venelastega ühes paadis.

Kolmas variant on, et Trump keh-testab suured sanktsioonid Venemaa vastu ja müüb NATO-le veelgi roh-kem relvi.

Ning et see on sõda, võib ilmuda ka variant, mille peale me praegu lihtsalt ei tule. 50 päeva pärast ole-me targemad.

indekseerimisest tingitud mõju hin-natasele.

Kiire hinnatõusu periood võib tuua kaasa probleeme statistika metoodika-ga ja seetõttu on teisteski riikides tul-nud ette statistika revisjone või metoo-dika muutmist. Osas riikides, kus on elektrihinna andmetega olnud sarna-seid probleeme nagu Eestis, on tehtud tarbijahinnaindeksis ühekordne muu-datus, mis on toonud alla vahepeal lii-ga kõrgeks kerkinud alusindeksi.

Ka Eestis oleks mõistlik selline parandus ära teha. Hea meel on tõde-da, et statistikaamet kaalub seda sam-mu ning mida rutem ümberhindlus teha, seda parem.

Toimetusest: statistikaameti teatel on nüüd väljatöötamisel uus elektrihinna arvutami-se metoodika ja selle valmimisel korrigeer-itakse indekseid.

KIRJAKAST

Hea ja pikaajaline koostöö Haapavesi ja Haapsalu vahel

Soome Haapavesi linna kahe põhikoo-li direktorina olen ise teinud koostööd ja ka osalenud mitmes koostööprojek-tis 30 aasta jooksul Ridala ja Haapsaluga. Koos-tööd on tehtud mitmel viisil: üksteisel kü-las käies, ühistes projektides ja muul kom-bel suheldes. Selle aasta mais olime kok-ku 58-liikmelise grupiga (õpilased, nende vanemad ja kooli personal) suvekooli reilil ning õõbisime kõik Ridala koolis. Nautisime

koos mitmekesist õppimist, hästi planeeritud õpikogumeid ja üksteise seltskonda. Meie reis kulmineerus ühise kevadpeo-ga, kus taas saime imetleda Ridala koo-li õpilaste väga kvaliteetseid ja mitme-kesiseid esinemisi. Tõime kaasa ka Haa-pavesi linna annetatud stipendiumiraha kooli õpilasele jagamiseks.

Kokkuvõttes – meie koostöö on pikka aega olnud väga viljakas ja tulemuslik.

Eriti tahan tänada Ridala kooli direktorit Milve Viigandit ja kogu kooli personali ning Haapsalu linnapead Urmas Suklest, sest ilma osavate ja asju edendavate inimes-teta oleks koostöö väga keeruline. Koos-tööd on mõnus teha, kui sellele pühendu-takse ja soovitakse näha selle tähendust.

Risto Klasila
Hyttikallio ja Mäkirinne
põhikoolide direktor

Hardi Rehkalt ilma pärast veel ei kurda.

JUHAN HEPNER

● PÕLLUMAJANDUS

Vihma jätkudes jääb tänavune saak niruks

Läänemaa põllumehed vihmase ilma kestmise üle veel ei kurda, kuid sama seisu jätkudes on augusti alguses vilja seis kehv.

GERT KÄÄRAMEES
gert@le.ee

Mullu olid kombainid juulis põldudel vilja koristamas. Tänavu pole hiline kevad ja märg suvi lasknud viljal valmida ja niiske ilm masinaid põllule veel ei luba. Sel kuul põllumehed vilja koristada ei plaani.

Ilm soosib ja ei soosi

Eelmisel nädalavahetusel mõlanud äikesetorm põllumeeste sõnul suurt kahju ei tekitanud. Linnamäel tegutsev põllumees Arne Tamm ütles, et ilma-ga on seni hästi ja niiskust oli piisavalt teraviljale, kaunviljale ja õlikultuuridele. „Loodan, et sajud lõpeks lähema kümne päeva jooksul ning lõikuse ajaks on kuiva perioodi pikalt. Enne ei saa midagi öelda, kui kogu vili on põllult kätte saadud ja kuivana aidas,” ütles ta.

Kullamaa farmer Einar Pärnpuu sõnas, et madalamad põllud

saavad kindlasti veel kannatada. Kasari jõgi on praegu vett täis ja Pärnpuu lootis, et veetase jõuab enne viljakoristust langeda.

„Minu sõnum on, et pigem olgu pori kui tuhk. Elu on näidanud, et üks aasta on halb, siis tulevad keskmine ja hea. Nüüd on kaks halba järjest olnud, eriti Läänemaal,” tunnistas Pärnpuu.

Österbys tegutseva Margus Kase põldudele pole kestev vihm suuremat kahju tekitanud. „Kui viljalõikuseks läheb, on loodetavasti lombid läinud,” ütles ta.

Taliot- ra on Kask tavaliiselt lõiganud juuli keskel, aga tänavune niiskus on vilja valmimist pikendanud, liukates koristuse augusti algusesse. „Kevad oli hiline ja vili küpseb aeglasemalt, aga seda jämedam tuleb ehk tera,” märkis ta.

OÜ Kirbla agronoom Aivar Mikkus ütles, et Kirblas on mai-

sipõllud osaliselt vee all, kuid õnneks pole Läänemaal vihma sadanud muu Eestiga võrreldavas koguses.

Hein on poolenisti olemas

Lähtru põllumehe Hardi Rehkalti sõnul on põld viljaveoautole veel liiga pehme. „Miinimumkoguse heina saime tehtud ja midagi on ehk võimalik veel juurde niita,” sõnas ta. Rohi kasvab praegu hoogsalt, sest niiskus ja temperatuur on kasvu soodustanud.

● Einar Pärnpuu sõnul on riigi toetus Reinu-Einari OÜ-le kahe aastaga langenud 36 protsenti.

„Heinaga on õnneks hästi, saime enne suurt vihma kõik tehtud. Esimene ports silo ja heina on tehtud ning ootame, millal saaks teist portsu võtma hakata,” rääkis Tamm Linnamäelt.

„Vilja peaks varsti hakkama koristama, aga vihmaga seda teha ei saa. Praegu alustasime luha niitmist, mis on ka suures osas vee all. Proovime leida kõrgemaid ja kuivemaid kohti, kust saaks heina teha,” ütles Mikkus.

Pärnpuu sõnul paistab vilja- saak praeguse seisuga parem kui viimasel kahel aastal. „Vihmaga ei korista keegi. Näiteks kui her- nes on valmis, on see kolme päeva hukas. Kui rukis saab kaks- kolm korda vihma, saab toiduviljast söödavili,” rääkis ta.

Madalad toetused on suurem mure

Kaks aastat tagasi läbi viidud reformid, mis põllumeeste toetusi vähendasid, on nende sõnul nüüd vaikselt tegutsemist mõjutama hakanud. Einar Pärnpuu sõnul on riigi toetus Reinu-Einari OÜ-le kahe aastaga langenud 36 protsenti. 1500 hektari põllumaa juures tähendab see igal aastal 110 000 eurot vähem raha.

„Toetuste hulk on langenud 190 eurolt 109 eurole hektari kohta. See kõik on meie tootjate ja maaomanike peamine toetus. Igal aastal saame mööda pükse, aga ikka hakkame külvama,” ütles Pärnpuu.

Väikese toetuse üle kurtis ka Kask, kes sõlmis maaomanikega rendilepingud ajal, mil kehtisid hiilgeaegade toetused. See teeb omakorda praegu rendi maksimise keeruliseks, aga õnneks ei taha Kase sõnul maaomanikud lepinguist ka loobuda.

Oleks hea, kui kogu Euroopa toetusi ei oleks, hindas 30 aastat põldu pidanud Pärnpuu – siis oleks konkurents võrdsem. „Eelmisel aastal hävinud rapsi eest saime tagasi viis protsenti. Tore, kui antakse, abiks see- gi, aga tegelikult on see pea ole- matu toetus. Kui talvel 200 hek- tarit rapsi ära sureb ja iga hek- tari kohta on 800 eurot kuluta- tud, teeb see 80 000 eurot kah- jumit,” rääkis ta.

● LÜHIDALT

Turbatootmine laieneb

AS Torf tahab laiendada Karuse külas asuvat Kõverdama turbakae- vandust enam kui 150 hektari võrra.

Kaevandamise loa taotluse esi- tamise eesmärk on ettevõtte sõ- nul tagada varasemalt kaevandatud mäeeraldisel ja sellega külgnvatel aladel turbavaru ammendamine ja alade nõuetekohane korrastamine.

Alal, kuhu Torf laieneda soovib, on hinnanguliselt kokku 566 000 tonni turba varu. Sellest saab hästi kaevandada 349 000 tonni, ülejää- nu on vähelagunenud turba varu.

Kaevandatud maavara plaa- nitakse kasutada aiandusturba ja väetisese- gude valmistamisel. Mak- simaalseks aastaseks turba kaevan- damise mahuks planeeritakse esi- mesel kümnel aastal 10 000 tonni ja hiljem 30 000 tonni aastas. Ettevõte soovib kaevandusluba 30 aastaks.

Praegu on ettevõtte tellinud keskkonnamõju hindamise. Sel- le arutelu toimub 23. juulil kell 16 keskkonnaameti Penijõe kontoris.

Malle-Liisa Raigla

Riik otsib maatükki- dele kasutajaid

Maa- ja ruumiamet otsib 13 Lää- nemaal asuvale maatulundusmaa- le kasutajaid.

Oksjonil olevatest maatükki- dest kolm asuvad Lääne-Nigula vallas: üks Jalukeses ja kaks Noa- rootsi poolsaarel. Ülejäänud küm- me on Lääneranna vallas. Kokku on rendile antavaid maatükke 136 hektari jagu, millest väikseim on 0,21 hektarit ja suurim veidi alla 30 hektari.

Odavaim maatüki aastane ren- dihind on 31 eurot, kallimal üle 3300 euro. Oksjonil osalemiseks tuleb tasuda tagatisraha seitsmest 830 euroni ja osalemistasu, mis on kuni 66 eurot.

Oksjonid lõpevad 11. ja 13. au- gustil. Oksjoni võitjatega sõlmitak- se rendileping, mis kestab 2030. aasta oktoobrini.

Malle-Liisa Raigla

Jaapanlaste küla krundid taas müüa

Kohtutäitur Elin Vilippus müüb oks- jonil mitmendat korda kolme Pus- ku külas asuvat krunti, kuhu kaks kümnendit tagasi kavatses jaapan- lastest kinnisvaraarendaja Toshio Kawabe rajada jaapanlaste küla.

Võrreldes mais toimunud oks- joniga on kruntide alghind väik- sem. Kui mais oli väikseima, 208 m² krundi alghind 1500 eurot, siis nüüd on sama krunt oksjonil 1200 euroga. Suurima, 2274 m² krundi eest küsib kohtutäitur 14 500 eu- rot varasema 18 000 euro asemel.

Oksjonitele saab registreerida 23. juulini, oksjon lõpeb 30. juulil.

Lääne Elu kirjutas juba 2012. aastal, et Jaapani küla arenda- ja Kawabe on võlgades. Kawa- bele kuulub Eestis 17 eri ettevõ- tet. Üheski neist ei ole mitu aast- tat majandustegevust toimunud ja mitmel ettevõttel on maksuvõlad.

Puskusse plaanis Kawabe 70 eramut, kolme korterelamut, ma- jutus- ja toitlustuskohta, näituse- ja muuseumihoonet ning parklat. Lisaks Pusku külale plaanis Kawa- be rajada 27 eramuga puhkeküla ka Salajõe külla. Samuti oli tal ka- vas arendus Virumaal.

Malle-Liisa Raigla

Reid tuvastas Läänemaal viis registree- rimata töötajat

Teisipäeval kontrollisid politsei- ni- kud koos maksu- ja tolliameti ning tööinspektsiooniga Läänemaal elavaid ja töötavaid välismaalasi.

Kokku kontrollisid ametnikud Läänemaal kaheksas ettevõttes 64 inimese Eestis elamise ja töö- tamise õigusi. Kontrolli käigus tu- vastati, et kahel inimesel puudus kanne töötamise registris ja kol- mel polnud lühiajalise töötamise registreeringut.

Lääne Elu

Loomakasvatad küsivad taudide ennetamiseks toetust

Loomataudide ennetamiseks küsi- sid 15 Läänemaa loomakasvata- jat toetust kahest eri meetmest.

Eriti ohtliku loomataudi enne- tamise investeeringutoetust ning erakorralist investeeringutoetust suu- ja sõrataudi ennetamiseks küsis PRIA-lt ligi 300 loomapi- dajat kogu Eestis, neist suurem osa, 211 suu- ja sõrataudi enne- tamiseks. Suu- ja sõrataudi enne- tamiseks küsiti üle Eesti toetust

enam kui poole rohkem, kui toe- tuse eelarves oli.

Suu- ja sõrataudi ennetamise toetus oli mõeldud veise-, lam- ba- ja kitsekasvatajatele, kes olid juba alustanud või juba lõpetan- nud bioohutuse suurendamise tegevustega.

Toetuse eelarve on 1,5 miljo- nit eurot. Taotluse esitas 211 toot- jat ning kokku taotletakse toe- tust üle 3,6 miljoni euro. Lääne-

maalt soovis seda toetust saada üheksa talunikku kokku enam kui 333 000 euro eest.

Eriti ohtliku loomataudi enne- tamiseks küsis kuus Läänemaa talunikku toetust kokku enam kui 112 000 eurot. Üle Eesti jaga- ti seda toetust üle kolme miljo- ni euro.

Eriti ohtliku loomataudi enne- tamise toetus on mõeldud bio- ohutuse suurendamiseks plane-

ritud hoone või rajatise ehitami- se ning masina, seadme või muu asja ostmise toetamiseks. Toetuse eelarve taotleti täis esimese nelja päevaga. „See tõestab, et looma- pidajatele on toetus tähtis,” ütles PRIA toetuste rakendamise osa- konna rakendusjuht Urmas Saar- na pressiteates.

PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmi-

se otsuse 60 päeva jooksul ala- tes taotluse esitamisest. Suu- ja sõrataudi toetus on riigiabi, mille peab enne toetuse väljamaksmist heaks kiitma Euroopa Komisjon. „Kui Euroopa Komisjon riigiabi andmiseks luba ei anna, jäetak- se kõik taotlused rahuldamata,” ütles PRIA toetuste rakendami- se osakonna rakendusjuht Kaie Tralla pressiteates.

MALLE-LIISA RAIGLA

UUS NÄITUS

Aavasalud viivad vaataja Peeglitagusele maale

Kunstnikest ema ja tütar May ja Ursula Aavasalu eksponeerivad Haapsalu kunstikooli galeriis Lewis Carrolli kuulsat lasteraamatu tegelasi.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Ja mitte esimest korda. Täpselt kaks aastat tagasi avasid nad kunstikooli keldrisaalis näituse Carrolli „Alice Imedemaal” ainetel. See kord on neid inspireerinud Carrolli „Alice Peeglitagusel maal” – eesti keeles vähem välja antud ja palju tundmatum kui küülikuurgu kukkunud tüdruku seiklused.

2023. aasta suvel kukutasidki Aavasalud vaataja Alice'ina jänesu. Kell oli peatunud kuue peal ja keldrivõlvide all jõid teed, poputasid vesipiipu, filosoferisid, imestasid ja kurvastasid Imedemaal jaborad tegelased. Toonane näitus oli Haapsalu kunstikooli 2023. aasta üks menukamaid väljapanekuid.

2025. aasta suvel annavad Aavasalud taas võimaluse mõtiskleda maailma veidruste ja ettearvamatuse üle ning imestada, on see nüüd unes või ilmsi. Postamentide otsas troonivad malendid. Alice seikleb gootilikus maailmas, kus kohtab leebemaid ja sõjakamaid olendeid, Musta ja Valget Kuningannat, Ratsureid ja Muna-Muna, toda tähtsust täis munakujulist tegelaskit (hilisemas tõlkes Kuugel-Muugel).

Filosoofilise koega Carroll on May Aavasalu sõnul paelunud teda aastakümneid: Alice'i lugusid on ta ikka ja jälle üle lugenud. Üks lemmikuid on Irvik Kass, kes ilmub ja kaob – küünik, kes irtab narruste üle. Kaks aastat tagasi näitusel keldriorva pugenud, sulas ta seinaga ühte ja on seal ehk tänini, kuigi seekord teda ei kohta. Või mine tea. On ehk malendite vahele pugenud. Peeglitagusel maal pole miski kindel.

Seinu ehivad Ursula Aavasalu hiigelsuured mängukaardid, kus on kujutatud Imede- ja Peeglitaguse maa olendeid, tehes sellega väikese kummarduse kahe aasta tagusele näitusele. Kui May Aava-

„Kelle uni see nüüd oli?”

- May ja Ursula Aavasalu ühisnäitus Lewis Carrolli „Alice Peeglitagusel maal” ainetel.
- Lisa näitusele „Kas kassid nahkhiiri söövad?” 2023. aasta suvel Haapsalu kunstikooli keldrisaalis.
- Keraamika ja digigraafika.
- Haapsalu kunstikooli maja-galeriis 3. augustini.

salu keskendub seekord ainult Peeglitagusele maale, siis Ursula Aavasalu on näpanud tegelasi nii ühest kui ka teisest ilmast.

Eile pärast keskpäeva sättisid ema ja tütar alles näitust üles, kaardipakk ehk kuningaemanda kaaskond „Alice'ist Imedemaal” oli veel seinte äärde laiali paisatud ja ootas riputusnööre. Täna ootab värsket väljapanek vaatajaid. Peegel on muidugi ka – ikkagi Peeglitagune maa – ja malendid postamentide otsas.

Teades Aavasalude kiindumust Carrolli loomingust vastu, ei saanud kuidagi küsimata jätta, kas tuleb kolmas või neljaski näitus. „Ei tule,” vastas May Aavasalu napilt ja konkreetselt.

Raamatuid on kaks, väljapanekuid on kaks. „Üks ühe ja teine teise raamatu järgi. Kolmandat samal teemal ei tule,” ütles ta. Mis ei tähenda, et Alice oleks kunstnikud ära tüüdanud. Kaugeltki mitte.

„Neist raamatuid korjab uusi kihte raskusteta,” ütles Ursula Aavasalu.

2023. ja 2025. aasta väljapanekut ühendab ronk – ainus tegelane, kes on pälvinud au osaleda mõlemal näitusel. Alice'it aga ei ole sellel ega eelmisel. „Et igaüks saaks end ise Alice'iks kujutleda,” ütles May Aavasalu. Küülikuurgu kukkuda või Valge Etturina mängu alustada ning see üheteistkümnene käiguga võita.

May ja Ursula Aavasalu avasid eile Haapsalu kunstikoolis juba teise näituse Lewis Carrolli ainetel.

4 X JUHAN HEPNER

Väljapanek sai inspiratsiooni Carrolli teostest „Alice Peeglitagusel maal” – keraamika May Aavasalu, digigraafika Ursula Aavasalu.

Näitus lapsepõlvesõprusest ja -nostalgiast

Haapsalu kunstikooli keldrigaleriis avasid Irma Viidalepp ja Anneli Tammik eile koostöönäituse „Ma tunnen sind juba 100 aastat!”.

Näitusel on ehted ja maalid, lisaks mänguasjad, fotod ja mälestusesemed kunstnike lapsepõlvest. Keldri kõrvaltubades on Viidalepa maalid, keskes ruumis aga peolaud, kus asetsevad Tammi-ku meisterdatud keed.

Naised on lapsest saati head sõbrad: tüdrukute vanemad olid naabrid ja sõbrad, kes töötasid Tallinnas ühes vabrikus ning elasid samas korterelamus. Tüdrukud käisid samas lasteaias, koolis ja kunstikoolis.

Praeguseks on nende sõprus kestnud 50 aastat. Juubeli puhul otsustasid nad vaadata tagasi oma sõpruse algusele ja luua selle tähistamiseks ühise näituse. Näituse pealkiri tähendabki kunstnike teineteise tundmise aastate summat.

Näituse õhkkond ja eksponaadid on täis lapsepõlvenostalgiat.

Näituse õhkkond ja eksponaadid on täis lapsepõlvenostalgiat.

Paljudel teostel on ajalooline, aga ka emotsionaalne väärtus. Vanimad on pärit aastast 1979 ja uuemad tänavusest aastast.

Näitusepaik pole samuti juhuslik – lastena mängisid Tammik ja Viidalepp sageli oma korteremaja keldritrepi, nii sümboliseerib kelder nende lõbusat ja helget lapsepõlve.

Viidalepa ja Tammiku näitus on kunstikooli keldrigaleriis 3. augustini. Galerii on avatud kolmapäevast pühapäevani kell 12–18 ning külastamine on tasuta. Näitusel olevad kruusid ja taldrikud on müügiks ning autoritega kokkuleppel on võimalik soetada ka muid teoseid.

KADRI ÕEPA

Nõva võrgukuuris tuleb ööpäevane filmifestival

Marko Raat korraldab järgmisel nädalal Nõva võrgukuuris filmifestivali Hunditund, kus saab näha mitut uut, aga ka klassikalist filmi.

14tunnine filmifestival Nõva võrgukuuris algab 26. juulil kell 14 ja kestab järgmise hommikuni. Peale filmide vaatamise on kavas stsenaariumide lugemine, näitus kinovaataja fännikraamist, kinotuur, jalutus-käik Nõva sadama kalapunkti ja kohtumine mitme külalisega. Rohkem infot ürituse ja selle piletite kohta leiab võrgukuuri Facebooki lehel, mida Raat aktiivselt uuendab.

Festival avatakse ühe eesti dokumentaalfilmi pimeseansiga – ette ei ole teada, millist filmi näidatakse. Seansile tulevad ka filmi režissöör ja produtsent.

Lisaks näidatakse režissöör Emilia Gašići „78 päeva”, Jörn Donneri „Perkele! Kuvia Suomesta”, Zhanna Ozirna „Bomdi” ja üht Lars von Trieri vara-

Marko Raat.

ANDRA KIRNA

jast filmi. Donneri filmi seansile loodab Raat külaliseks saada ka režissööriga koos töötanud produtsendi.

Veel linastub mitu lühifilmi ja näitlejad loevad ette katkendeid filmiks tegemata stsenaariumist.

Võrgukuuri 15 aasta juubelit tähistava festivali korraldaja Marko Raadi sõnul on kavas suuresti need filmid, mis ei satu suurel ekraanil kinno või mis on jäänud varju. Oma lemmikute

kohta tunnistas ta, et neid on liiga palju, et välja tuua.

„Filmide valik põhineb nii klassikal kui ka värskel kraamil, mis mulle isiklikult on mõju avaldanud, seega siis nii õrnas kui ka küpses eas elamuse kinkinud, ja mida tahaks jagada,” rääkis Raat. Ta lisas, et valis filme hoolikalt selliste lemmikute seast, mille linastusi oskab ta sisse juhatada.

Piletite eelmüük algas üleilma. Seansitoetus on viis eurot, käepael kõigile seanssidele 20 eurot.

Eelmütigiga seoses märkis Raat üldisemaks muutunud probleemi: eestlased ei osta enam eriti eelmütigist pileteid. Eelmütik annab ürituse korraldajale kindlust rahastamise suhtes, meelerahu ja võimalust teha üritust uhkemaks. Kui külastajad otsustavad pileti osta viimasel hetkel, ei tule sellest midagi välja. „Eks näis, kuidas minul läheb,” sõnas Raat.

KADRI ÕEPA

TAF:festi muudab selle juhi Gülnar Murumäe sõnul eriliseks Haapsalu piiskopilinnuse atmosfääri.

ANDRA KIRNA

SÜDASUVINE FESTIVAL

TAF:fest täidab piiskopilinnuse džässiga

Kuuendat korda peetav südasuvine džässifestival TAF:fest kostitab Haapsalut ainulaadsete muusikaliste koosseisude ja välismaiste virtuoosidega.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

„Kuna Eesti on väga väike ja džässibände on vähe, siis nad kipuvad teistel džässifestivalidel korduma. Mina tahaks pakkuda seda, mida kuskil mujal ei näe ega kuule,” selgitas kava kokkupaneku põhimõtet TAF:festi kunstiline juht Raivo Tafenu.

Teiseks tõi Tafenu välja, et sel aastal astuvad üles ka välismaised artistid. „Kui seni olemine valdavalt toimetanud Eesti muu-

sikutega, siis tänava otsustasime, et katsetame ja kutsume ka muusikuid välismaalt.”

Kahepäevane festival

TAF:fest algab Haapsalu piiskopilinnuses reede õhtul kell 18. „Ansambel Miljardid akustilisel kujul džässiversioonina – ma ei tea, kas seda kusagil mujal kuulda saab. Aimla-Tafenu kvintett mujal sellel suvel ei esine. Rahel Talts toob oma Taani, Poola ja Leedu muusikud siia. Avapäeva lõpetaval ansamblil Ellip on see

esimene suur esinemine,” rääkis Tafenu avapäeva esinejatest.

Laupäevased etteasted avab kell 17 Jason Hunter Baltic Quartet, kellele järgneb Alonette. Seejärel astub lavale Trygve Seim. „Seim on Norra ja Põhjamaa džässi esindaja. Ta meenutab Jan Garbareki (Norra saksofonist – toim) selle iluga, mida ta on suutnud muusikasse panna. Temaga koos mängib Kristjan Randalu,” rääkis Tafenu.

„Mida laupäeval kõige rohkem ootatan, on võibolla Liisi Koiksoni,

Marianne Leiburi ja Raul Söödi ansambel, kes teeb kummarduse Joni Mitchellile. See on haruldane koosseis,” lisas Tafenu.

Festivali lõpetab laupäeva õhtul diskokavaga Estonian Dream Big Band koos Marvi Vallastega. „Estonian Dream Big Band on juba 30 aastat tuntud kui kontsertbigbänd. Kui see läheb nüüd diskoks, on seegi haruldane, mida ei saa kusagil mujal näha,” kirjeldas Tafenu.

Festivali juhi Gülnar Murumäe sõnul eristub TAF:festi teis-

test Eesti džässifestivalidest sellega, et toimub vabas õhus. „Meil on muusikud suurel laval ja piiskopilinnus annab väga erilise atmosfääri. Seal on ruumi ja õhku. Me ei ole samas seda festivali väga suureks paisutanud tootlustuse ja muu sellisega,” lisas ta.

Noored muusikud raekoja ees

Laupäeval pannakse Haapsalu raekoja ees korraldatava mudapäeva ajal üles TAF:festi tänavalava, kus alates keskpäevast esi-

nevad noored muusikud. Kõigepealt studio Laulumarjad lapsed, siis Kristiina Valdmani trio, seejärel Eesti muusika- ja teatriakadeemia esimese kursuse džässmuusikute bänd Slowtoes ja viimaks džässlaulu suvekooli SingAbility õpilased.

Murumäe sõnul korraldab džässlauluja Susanna Aleksandra 17.–19. juulini Haapsalus rahvusvahelise džässlauljate suvekooli SingAbility, mis ei ole küll festivali osa, aga toimub Haapsalus juba teist aastat TAF:festi ajal.

Virtsu merepäeval käis üle tuhande inimese

Virtsu 58. merepäev läinud laupäeval tõi kokku üle tuhande külastaja. Seekordne pidu korraldati kogukonna ja sponsori toel ilma Lääneranna vallavalitsuse toetuseta ja oli külastajatele tasuta.

Esinesid Marju Länik, DJ Margus Teetsov jt muusikud. Laadplatsil, pargis ja mere ääres jagus tegevust kogu perele, alates käsitööst ja vanatehnikast kuni batuutideni.

Külastajad hindasid ehedat õhkkonda ja kogukonnatunnet. „Merepäev on olnud minu elus sünnist saati. See on ja jääb. Aastas korra tulevad kokku endised ja praegused elanikud, nende pered, sugulased, tuttavad ja veevad mõnusalt aega,” ütles Virtsu elanik Kristela Märk.

Virtsu kooli lapsed laulmas.

HENRIK RAAVE

Virtsu elanik Anu Noor märkis, et kui Läniku kontserdil juhtus äpardus ja muusika vaikus, oli see tema jaoks kontserdi kõige südamlikum koht. „Kõik laulsid

kaasa ja tekkis tõeline koosolemise tunne,” ütles ta.

„Merepäev paneb meie armsa mõisapargi elama,” ütles Virtsu elanik Mai Madisson. „Paljudele

meist on see taaskohtumine oma vanade koolisõpradega – tunne, mis oli siis, kui Virtsu veel elas täiel rinnal.”

Virtsu mõisatalli seinal paigaldati Massust pärit maadleja Roman Steinbergi (Kivimägi) mälestustahvel. „Esimene samm, et luua uus traditsioon: Hanila muuseumi selts ja Virtsu muuseum käivitasid autahvlite projekti, millega mälestatakse tuntud inimesi Hanila ja Karuse kihelkondadest,” ütles Virtsu arenguseltsi juht Jüri Mõniste. Arenguselts kuulutas välja ka heakorakonkursi Kaunis Virtsu võitja: tiitli pälvis Jaan ja Elve Veeke kodu Kõveral tänaval.

Samuti tunnustati Virtsu fotokonkursi parimaid. Rahva lemmikuks osutus Piret Pani foto, millel on jäädvustatud vana mõisa-

kelder, taastatud mõisatall ja nüüdisaegne tuugen – kolm ajastut ühes kaadris. Esikolmikusse jõudsid veel Sandra Sumbergi päikeseloojang ja Mariann Pekari loodusfoto.

Merepäev on üks Lääneranna valla kultuuri ja vaba aja suursündmus Matsalu loodusfilmide festivali, Lihula muusikapäevade ja Lihula lilltikandi festivali kõrval. Need sündmused on valla arengukavas esile tõstetud kui kultuurielu kandvad ja piirkonda tutvustavad ettevõtmised, mis ühendavad kogukonda ja loovad identiteeti. Tänavune merepäev on ent ilmselt ainus, mille korraldamise kulu kandis täies mahus kogukond ise.

Korraldajad ei soovinud vastu võtta Lääneranna vallavalit-

suse toetust, sest see oli seotud koostöölepinguga, mida peeti piiravaks ning vaba kodanikualgatusega kokkusobimatuks. Kokku vähenes valla tugi Virtsu kultuurielu mulluselt 12 000 eurolt tänava algul 4000 eurole ja viimaks tuhandele eurole.

„See, et meid toetavad Kvaliteetaken, K. Met, Lihula tarbijate ühistu, Lihula Maaparanus ja paljud eraisikud, näitab, et kogukonnal on süda sees ja südametunnistus alles,” ütles Virtsu Vilistlaste MTÜ esindaja Karin Madisson.

Virtsu merepäev 2025 jääb meelde kui siiras, kogukonnast sündinud ja sisult vaba kultuuri sündmus – sündmus, mille keskmised olid inimesed, mitte võim.

HENRIK RAAVE

Harald tegutseb

10. osa

OSKAR LUTS

Aga vaenlane on praegugi valvel ja teeb luuramiskäike mu kirjutustuppa, kus vargsi kirjutan seda kirja, mu kuldne noorik. Küllap jään surmani süüdlaste kirja, kuhu sattusin, tegutsedes möödaläinud aastal.

Oh, noorik, noorik, mul oleks nii paljugi öelda, võib olla paisuks see kiri mu uueks romaaniks, aga... pean ruttama, ruttama. Nii jääb see kiri ainult puudulikuks aruandeks (referaadiks!) minu mineva-aastasest tegevusest; pean hoiduma kõrvalekalduumiste eest, ega tohi tuletada meele mõnd kaunist mälestust endisist ajust. Olen võõraslaps, kes oma leivatükki võib süüa ainult varjul, voodis, vaiba all, pean hoidma vaka all oma küünla, et elektrilambi valgel elada perekonnale. Pean elama ja habet ajama programmi järele, minu mustkuuel ja hingel ei tohi olla ühtki kortsu. Pean...

Ometi ei taha mu vaim alati käia nii öelda nõöri mööda, vaid teeb aeg-ajalt mõne hüppe minevikku ja tulevikku; s.t mu

vaimule jäävad kitsaks silmapilgu piirid, ta teeb pikemaid jalutuskäike mälestusisse ja lootusisse. Vahel tahaksin tagasi pöördada ajaratast kümmekonna aastate võrra, teinekord lükkaksin ajaratta kiirele käigule ja võtaksin n-ö käsile kümmekond aastaid korraga... et rutemini jõuda... Oo, jaa, tahaksin rutemini näha oma väikest „brünetti” suurena mehena (s.o täiskasvand mehena), et siis... vabanedes... saada ka ise pisut suuremaks. Aga noorus ja ilus aeg ei tule tagasi, ega lähe aastad ka edasi kiiremini kui nad lähevad; päevad ajavad otsekui tähti, veerides igavaid nädalaid; uimavad kuud ei liigu jala eestki.

...Ning mida selgemini avaneb mu ees uus ilm, igaveste rõõmude maa, seda enam mõistan, et ma ei käi seda rada, mis jumal mulle näidanud. Aga ühtlasi mõistan ka, et olen tallanud liig kaua võõrast rada ja käinud vale teed, et nüüd veel pöörduda tagasi. Vahel tärkab mus küsimus, mis teeksid Sina, noorik, kui Sinugi mees hakkaks järsku tegutsema minu kombel? Muidugi ei usu ma, et temaga, kirgli-

ku poliitikamehega, võiks sündida sarnane lugu, mus tärkab ainult küsimus – mis teeksid siis?

Ah, ma unustasin, et elad ju ise sõpruses Muusadega, mu kuldne noorik! Sa ei tuleks tõesti sõjaga ega hävitaks vaenlast möögateraga. Kaks kord kaitsitud on teie kodune Õnn: esiteks, ei hakka kunagi tegutsema su mees minu vaese patuse kombel (esialgu tegutseb ta veel hoopis, hoopis teisiti), teiseks, kuigi hakkaks kunagi, siis saaksid talle ise hääks geeniuuseks. Võib olla ärataks ka minus keegi tõeline sõber uusi, uinuvaid jõudusid.

Kaks korda mahajäetud on Sinu vaene Don Quijote: pole tal Dulcinead*, kellele võiks pühendada oma vägitööd; teiseks, polegi tal vägitöid, mis võiks pühendada.

Vaenlane on valvel, vaenlane on valvel!

Olen võõraslaps, kes oma leivatükki võib süüa ainult varjul, voodis, vaiba all,

Ja ripub ikka, ikka, ikka seda kramplikumalt igapäevase elu küljes inimene, mida vähem on tal ideaale. Ja kui juhtub siis kord, et väsib rippumast, siis on loomulik, et elu näib talle tühjana (igapäevasena ja hallinal), sest tal pole ju midagi asemele säada sellele, millest tüdines.

Ah jaa, mis jäi mulle muud üle, kui tänulikult vastu võtta sõbra lahke pakkumine. Nii hakkasingi oma priitundel töötama sõbra vaikselt kirjutustoa ja saat-sin sääli mööda mõnegi õnneliku tunni. Sõbra rikkalik biblioteek, tema käsiraamatud ja entsüklopeediad, sõbra enese lahke abi ja nõu aitasid mind üle mitmest raskusest, mis tekkisid kirjutamisel. Psühholoogilise töö kõrval jäi püsima ajalooline töö.

Arvan, ma ei tarvitse pikemalt seletada, et ka sel ajajärgul olin suuremas tegutsemishoos kui kunagi varemini. Ka vaatles siis vana kirikukuuks meister tihti mu kirjutatud lehekülgi, koputas mulle õlale ja tähendas: „Nii nii! Just nii saab temast asi!” Õhtuti istusime kamina juures ning arutasime sõbraga põhjalikult lä-

bi, mis oli kirjutatud möödaläinud päeval ja mis pidi järgnema lähemas tulevikus.

Need olid ilusad õhtupoolikud ja ilusad õhtud! Vahel tuli vanahärrale meelde mõni huvitav koht mõnest meistriteosest, ta läks oma biblioteeki, tõi raamatu ja luges. Ja maitstes. Vahel tõi lauale pudeli vana hääd veini, võttis kätte oma vana tšello... rüüpas veini, mängis... ja maitstes. Siis sattus ta tihti hoogu ning läks pisut segamini tema hall lakk.

Vahel ütles ta mulle: „Kui sul pole midagi selle vastu, siis tee-me homme kirjutamisele pausi. Kutsuksin siis mõne külalise ja...” Ja, kui mul polnud midagi selle vastu, siis naeratas ta ja lisas sinna juurde:

„Kui sul pole midagi selle vastu, siis tule...”

Järgneb

* Don Quijote on hispaania kirjaniku Miguel Cervantese romaani „Teravmeelne hidalgo Don Quijote La Manchast” peategelane ja Dulcinea del Toboso (õige nimega Aldonza Lorenzo) on naine, kes kehastab don Quijotele täiuslikku naist ja kellele pühendab ta romanti-lise rüütli-na kõik oma teod.

ARRIVA OÜ

ABSORBEERIMA		VAHUTAV	INDIUM	KINDLUSE BASTIONIDE-VAHELINE VALL		TSAARI SEADLUS	RAADIUM	KREEKA TÄHT	NAISENIMI	RAUA JA NIKLI SULAM	EESTI MALETAJA
NAISENIMI				...VANA							
HULLU-MEELNE											
MIS ASJA?			... LEMBER				NAISENIMI				
			SÕIDURIIST				PER ASPERA AD ...				
KROSS								EELARVE-AASTA JUPITERI KUU			KARLSSONI POOLT TIRRITEERITAV PROUA
...LOOGIA (SARNASUS)				PAPS					RUUMI-MEETER		
				TITAAN					ISEENDA		
EESTI LAULJA						SEE				AMPER	
KALORIRIKAS						OREOOL				KATOLIKU VAIMULIK	
RÖNTGEN			... RUUS-SAAR					MAJANDUS-LIK			
			PRANTSUSE LUULETAJA					LÄTI KEELES			
PIDURI-SÜSTEEM				JÕGI AAFRIKAS ISLAMIRIIK							
ASESÕNA			IIRI NAEL				JUHTMÖTE				
			HÕIGE				SUPILUSIKATAIS				
MUIDE								UUS-AUSTRALIA LAULJA, NÄITLEJA			
ILMASTIKU-NÄHTUS				EESTI KIRJANIK MOLÜB-DEEN					KELVIN	ALALDUS-SEADE VÕI -SEADIS	
SELEEN			KÜSISÕNA				OSATÄHT				
			ETTEPOOLE				MÕISTUSE-RAAS				
EESTI MOTOSPORTLANE (N+ EESN)											VANUR
PAJA KATE											
KATARAKT				RAHAÜHIK					ARGOON		
				VILJA-HOIDLA					EESTI NÄITLEJA		
NAISENIMI					SUVEMAJA ÜHE-SUGUSED TÄHED						
TAKTI RÕHUTU OSA						KIIVAS					
						MOBIL-					
MURDARV											

Eelmise lehe vastus: tõmmu-linavästri.

KUHU MINNA

KINO
Haapsalu kultuurikeskuses:
„Chucki elu” 17. juulil kl 17.
„Superman” 17. juulil kl 19.

KONTSERT
Haapsalu linnuses:
18.–19. juulil džässifestival
TAFF:fest. Vt kava tafffestival.ee.
Piletid Piletikeskuses.

TEATER
Haapsalu kultuurikeskuses:
24. juulil kl 11 teadusteatriuur
„Kolm pörsakest ratastel: suvine teadusseiklus”. Pilet 11.-, perepilet 45.- Piletilevis.

MUUSEUMID
Haapsalu linnuse muuseum
E–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus
E–P 11–18. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
K–P 11–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
K–P 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu) T–L 10–18;
P ja E 10–16. www.aiboland.ee.

Rõude muuseum R–L 12–16,
muul ajal ette teatades
roudemuuseum@gmail.com,
tel 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud
T–L 10–17. E-post:
lihulamuseum@laaneranna.ee.

NÄITUSED
Haapsalu kultuurikeskuse
fuajees: HKHK õpilastööde näitus
„Ammetil on kuldpöhi all” 30. juulini.

Lasteraamatukogus
(Wiedemanni 11)
õpilastööde näitus „Kui lahti lõon
raamatu...”, Haapsalu kunstikoo-
li õpilaste tööde näitus „Paberist
tass”, Tallinna VII illustratsiooni-
triennaali välisautorite näitus „Pildi
jõud. Näitused avatud 31. juulini.

Haapsalu linnagaleriis
(Posti 3): Sohvi Viigi näitus
„Pooldumine” 31. juulini.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
majagaleriis May ja Ursula Aava-
salu ühisnäitus „Kelle uni see nüüd
oli?” 3. augustini. Näituse avamine
16. juulil kell 17.
Hoovigaleriis Katta II Grüneri isiku-
näitus „Haapsalu võnked” 3. augus-
tini. Näituse avamine 19. juulil kell
16–18.
Keldrigaleriis Irma Viidalepa ja An-
neli Tammiku „Ma tunnen sind ju-
ba 100 aastat” 3. augustini. Näitu-
se avamine 16. juulil kell 15.
Galeriid avatud K–P 12–18. Tasuta!

Lihula muuseumis
(Lihula mõis, Linnuse tee 1):
Näitus „Läänemaa naise pidulikud
rõivad 19. saj lõpus ja 20. saj algu-
ses” jääb avatuks septembri lõpuni.
T–L kell 10–17.
Näitus „Lihulas sündinud loodus-
teadlane Wilhelm Konstantin
Frommhold Petersen” püsiekspositi-
sioonis. T–L kell 10–17.

Loe veebis
online.le.ee.

Läänemaa vähiühing on
pakkunud oma liikmeile ja
nende peredele tuge juba
20 aastat.

Oleme tänulikud abi
ja toetuse eest.

Läänemaa vähiühing,
SEB
EE621010220047448013.

SUDOKU

	2		6		5		4	
	7			1			3	
		1		9		8		
9				7				3
	1						9	
6				5				8
		5		3		6		
	6			2			1	
	9		1		7		8	

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:
Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e-post info@le.ee, reklaam@le.ee
Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja Alvar Õepa
Toimetajad Kaie Iives,
Kaire Reiljan, Malle-Liisa Raigla,
Juhan Hepner, Andra Kima
Keeletoimetaja Riina Tobias
Küljendaja-kujundaja Tiina Kelviste

Reklaamitoimetaja Elina Lumeste
Kliendihaldur Mai Sarv

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod
Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Kojukanne:
AS Eesti Post, 661 6616, info@omniva.ee

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee.

OTSIN INIMEST

Otsin hr Evald Rauda.
Helista 5853 9009. Ants Kruuspan.

OST

Ostan autosid, seisukord ei ole
oluline. Tel 553 1989.

PUIT

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga
küttepuid. Pikkus vastavalt soovile.
Tel 5666 0431.

Müüa küttepuid koos veoga. Info
5687 3966, timberexpert@online.ee.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, trans-
port 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali
ning voodri- ja põrandalauda.
Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meetrist küttepuid: must
lepp, hall lepp, kask koos kohaletoo-
misega, minimumkogus 15 tihu-
meetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

TEENUS

Viin ära vanarauda, oksi, ehitus-
prahti, mööblit jm. Teen lammutus-
ja ehitustöid, puude langetamine ja
muud tööd. Tel 5802 9660.

Teostame majade, abihoonete ja
aedade ehitusi, tänavakivide paigal-
dust, võtmed kätte lahendused.
Dekkan.ehitus@gmail.com.
Tel 5632 7955.

Korstnapühkimisteenus ja
tõmbeprobleemide lahendamine.
Korstnapitside ehitus ja remont.
Tel 5342 2642.

Katuste renoveerimine/paigaldus.
Plekk-, eterniit-, karg- ja bituumen-
katused. Vihmaveesüsteemid,
erinevate plekkide paigaldus ja
üldehitus tööd nii sees kui väljas.
Saabtehtud OÜ, 5454 0423.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja
kruntide puhastus võsast.
Helista julgelt ja leiame lahenduse.
Tel 5623 0373, Randy.

Majade ja katuste värvimine.
Tel 5897 0600.

LAAT

Haapsalu turul toimub
19. juulil kell 9–15
heinakuu laati.
Info turg@hlhooldus.ee.
Olete kõik oodatud!

Haapsalu Linnahooldus OÜ

TÖÖPAKKUMINE

Vajan koduaeda Valgeväljal lille-
peenra rohiijat ja korrastajat.
Tasu kokkuleppel. Tel 529 2378.

Toimetus kuulutuste sisu eest
ei vastuta.

Teade saatke aadressil
le@le.ee. Lehes ilmunud
teated on leitavad veebist
aadressil online.le.ee/
kategoria/tasutud-teated/.

Nautige suve koos
Lääne Eluga!

Tellimiseks võtke ühendust
le@le.ee, helistage 473 7111
või tulge toimetusse
aadressil Posti 30, Haapsalu.

Suurepärane kingiidee –
Lääne Elu
tellimusega kinkekaart!

Saadaval 1 kuu,
3 kuu, 6 kuu, 12 kuu
kinkekaardid.

Andke soovist teada meili teel
le@le.ee või vormistage ost toimetuses:
Posti 30, Haapsalu.

Kui Sul on probleem
või pole oma muret
kellegagi jagada,
on Sul võimalus
abi saada

LÄÄNEMAA
KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline
nõustamine
515 9572 /
5560 2367

Esmatasandi
psühholoogiline kriisiabi
(eesti k) -
5671 4273

Esmatasandi
psühholoogiline
kriisiabi (vene k) -
552 0094

Nõustamine toimub
telefoni teel, veebis või
asukoht kokkuleppel
nõustajaga,
sh Kastani 7,
Haapsalu.

Täpsem teave
laanemaakriisiabikeskus.
weebly.com/

TOIDU
PANK

Läänemaa toidupank
kogub toitu puudust
kannatavate
leibkondade toetuseks
Haapsalus
ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta
ühendust kohaliku
omavalitsuse sotsiaal-
töötajaga.

Aitame koos!

Tel 5355 4330

Toimetus avatud
E–R 8.00–16.30

Reklaamisoovid:
reklaam@le.ee

Üldinfo: info@le.ee

KAKURO

	9	23		15	14		15	23
14			17			11		
			23			17		
43								
	17			16	9			
		19				17		
	10	30				19		
9			23				14	
			6					
12				15	17	15		12
39								
7			17			16		

OLULISED
TELEFONINUMBRID

Hädaabi	112
Riigiinfo telefon	1247
Konsulaarabi	5301 9999
Perearsti nõuandetelefon	1220
Läänemaa haigla registratuur	472 5800
Lasteabi	116 111
Usaldustelefon	126
Läänemaa naiste tugikeskus	504 2300
Haapsalu linnavalitsus	472 5300
Haapsalu Linnamajandus avariitelefon	472 4050 524 0300
Haapsalu veevärk operatiivinfo näitude teavitamine	473 5013 473 5016
Imatra Elektri rikketelefon	715 0188
Haapsalu loomade varjupaik	523 8957

Lõika välja ja hoiu nähtaval.

HINGEVIIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD E–R 10–15
KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor),
5846 1111
www.hingeviiul.ee
info@hingeviiul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal,
matuseteenused ja -tarbed,
tuhastamine, haua- ja urnimatused,
lahkunu transport surnukuuri
(24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja
hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal.
Müüme hauakive ja -piirdematerjale.
Hinnapakumine ja info:
hingeviiul@gmail.com / 58 503 340

Tähtede taga koidab Sul taevas,
vaikne lootus Sul täide seal läeb...

Teatame kurbusega,
et meie seast on lahkunud
kallis poeg ja vend
ANTTI NIGULIS
5.10.1978–11.7.2025.

Omaksed

Ärasaatmine laupäeval,
19. juulil kell 14
Hingeviiuli tavadisaalis,
Kalmistu 3a.
Palume tuua ainult lõikelille.

Avaldame kaastunnet
Lea Tammsalule perega kalli
poja
lahkumise puhul.

Haapsalu linnavalitsus

Maga vaikselt, puhka rahu –
südamed on Sinuga.
Mälestuste päiksekuulas
jääb sa ikka meiega.

Mälestame klassivenda
OLIVER TAMMSALU
ja avaldame sügavat kaastunnet
lähedastele.

Klassijuhataja Terje Konsap
koos klassikaaslastega

Südamlik kaastunne
Margaritale, Merlinile, Heldinile
koos lähedastega kalli
RAIVO LINDI
surma puhul.

Perekond Valgemäe

Tuul puude ladvus
tasa kiigub,
me vaikes leinas
langetame pea...

Esiveres lendas vaenukägu kasvuhoonesse

Esivere külas kunagises Hanila vallas lendas Eestis haruldane vaenukägu teisipäeval Uuetoa talu kasvuhoonesse.

Perepoeg Riko Rasmus püüdis linnu tomatitaimede vahelt kinni ja päästis vabaks, sest suleline rapsis ega mõistnud ise väljuda. „Kevadest saadik olen eemalt näinud neid toitumas, aga nii liigeldat veel mitte,“ ütles Uuetoa talu perenaine Annely Rahkema. Varem ta vaenukäugsid talu ümber näinud ei ole.

„Täitsa põnev juhtum,” ütles linnuvaatleja Tarvo Valker. Vaenukägu ehk toonetutt pole meil enam nii haruldane kui 10–15 aastat tagasi, kui neid pesitses Eestis kümnekond paari, aga mitte ka tavaline lind.

Valker teab nelja paari Noarootsis ja Haapsalu ümber. „Vormsis on igal aastal üks-kaks paari,” märkis ta. Vaatluste järgi võiks Valkeri sõnul arvata, et Eestis pesitseb poolsada paari. „Vaenukägide levila on niikunud põhja poole,” lisas ta.

KAIE ILVES

ANNELY RAHKEMA

ILM

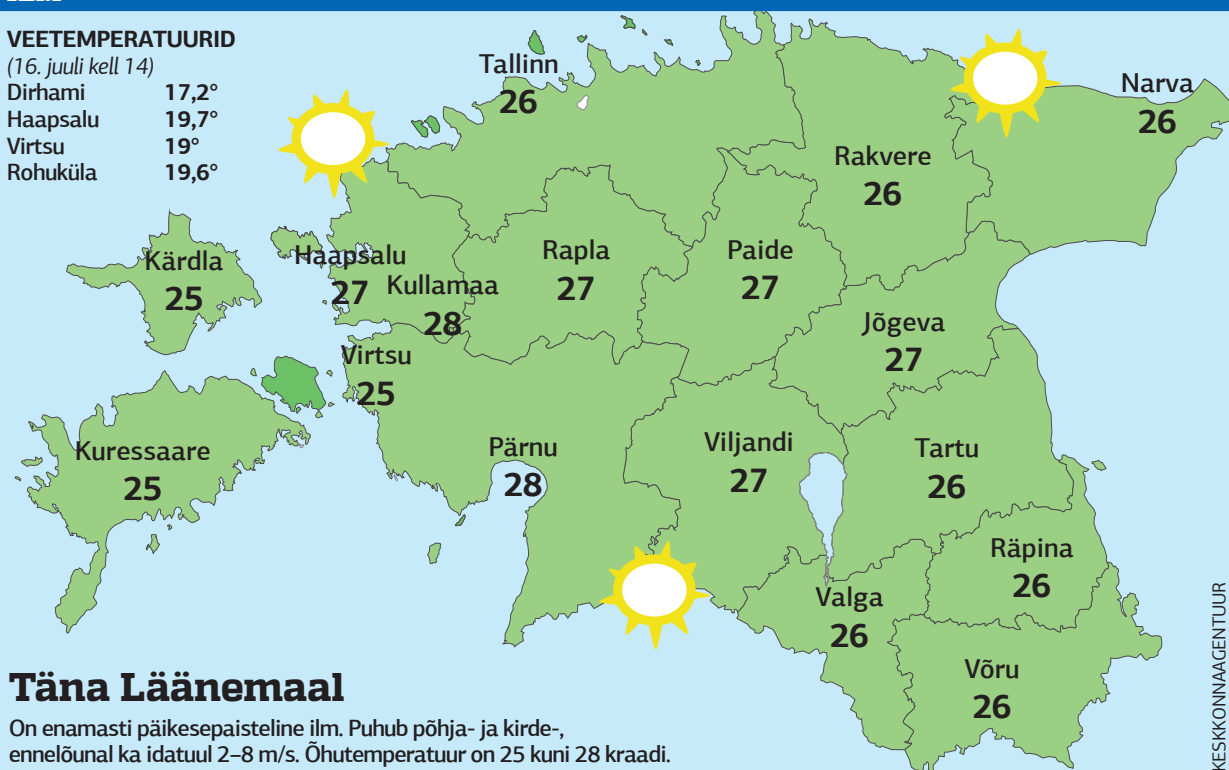
VEETEMPERATUURID

(16. juuli kell 14)

Dirhami	17,2°
Uganda	10,7°

Haapsalu	19,7°
Virtsu	19°

Rohuküla	19.6°
----------	-------

Täna Läänemaal

On enamasti päikesepaisteline ilm. Puhub põhja- ja kirde-,
ennelõunal ka idatuul 2–8 m/s. Õhutemperatuur on 25 kuni 28 kraadi.

Reede

idatuul
3–8 m/s

öö päev

16°..26°

Laupäev

kirdetuul
3–9 m/s

16°..25°

Pühapäev

kirdetuul
4–7 (11) m/s

16°..24°

Esmaspäev

kirdetuul
3–7 m/s

16°..24°

VAATAKA
WWW.LEEE

KASTANI

AVATUD IGA PÄEV 8-22

METSA

Majonees

460g, Heinz

4,33/kg **1,99**
Tavahind 3,99

Hirte juust

500g, viilutatud

7,00/kg **3,50**
Tavahind 5,99

Peipsi sibulagrill

900g, WÕRO

3,89/kg **3,50**
Tavahind 5,50

Pühajärve toorvorstikesed

400g, Maks & Moorits

6,48/kg **2,59**
Tavahind 3,90

Broileri poolkoivad marinaadis

600g, Maks & Moorits

4,17/kg **2,50**
Tavahind 3,79

Juustuvorst

600g, WÕRO

2,49/kg **1,49**
Tavahind 2,29

Seahakkliha

400g, Rakvere

6,23/kg **2,49**
Tavahind 3,50

Kastani Ostukeskus - Kuuse 28 / Metsa pood - Metsa 28

HOLM kodulaen

A hand is shown placing a small brick onto the chimney of a miniature yellow house with a red roof. The house is surrounded by a miniature garden with a pond, rocks, and plants. The background is a solid red color.

holmbank.ee

Finantsteenuse pakkuja on Holm Bank AS. Enne lepingu sõlmimist tutvu tingimustega ning vajadusel pea nõu asjatundjaga. Krediidil kulukuse määran on 6,63% aastas järgmistel näidistingimustel: laenu summa, mis võetakse kasutusse peale lepingu sõlmimist täies mahus on 70 000 €, tagastamine toimub igakuiste annuiteetmaksetena, lepingutasu on 700 €, lepingu periood on 25 aastat ja fikseerimata intressimäär on 4% + 6 kuu EURIBOR aastas, kokku 6,244%, Eeltoodud laenuvõlalt on makstav kogusumma koos lepingutasuga 140 024,67 €, tagasimaksete summa 139 324,67 € ja tagasimaksete arv 300. Laenu tagatiseks seatakse hüpoteek kinnisasjale ja kindlustatava tagatisvara kindlustuslepingu sõlmimine on kohustuslik. Näidises ei ole arvestatud kulu tagatisvara hindamisele, tagatise seadmisega seotud notaritasudele ja riigilõivudele ning tagatisvara kindlustamise kulud.

**Siin võiks
olla teie
reklaam!**

**Võtke ühendust
reklaam@le.ee.**

REINPAAL

**OSTAME KASVAVAT ja
LADUSTATUD VÕSA**

Raiume võsast puhtaks
kraavid, tee- ja põlluaäred,
lepidud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaal.ee
www.reinpaal.ee

Jälgi Lääne Elu ka Facebookis!

Juba üle 11 000 jälgijat!

Lääne Elu paber- ja digilehe hinnakiri		PABERLEHT	PABER+DIGI	DIGILEHT	DIGILEHE PÄEVA- PILET
	1 kuu	13	17	8	1,50
	3 kuud	38	48	20	
	6 kuud	73	92	37	
	12 kuud	133	170	74	
E-arve	12	15	8		
					 473 7111 le@le.ee

Lääne Elu saadab Augustibluusile!

Veel viimased nädalad võimalus võita
Augustibluusi festivalipass kahele.

Telli Lääne Elu paber-, digi- või
paber- ja digileht vähemalt 6 kuuks.

AUGUSTI³¹ BLUUS

1-3 AUGUST 2025

HAAPSALU
ESTONIA

Loosi läheb festivalipass kahele.

Lääne Elu püsikorraldusega tellijad
osalevad loosimises automaatselt.
Loosimise hetkel peab kehtima
vähemalt 6 kuu tellimus.

Võitjad loositakse välja 25. juulil
ja avaldatakse 26. juuli paberlehes.